

Radivoj Šajtinac

DABLINSKA NESANICA

Ova kuhinja, to je moja sitna, svakodnevna kob. Đavola je ovo tišina! Svakim korakom pod stopalima se oglase mrve neobnovljenog, zgrušanog lepka kao da zveči pirinač a stolica pucketa, sa svih strana, gundaju presuve površine i olabavljeni sastavi.

Smršala sam. Moja zadnjica je sve drugo do zaobljeno postolje pa se kraj kičme i ostale karlične kosti probijaju kroz malo mesa i kožu jesno dokazujući da je zapostavljeno telo neudobna geometrija, bez ikakvih simetrija, bez ikakvih malih zakonitosti među vrednostima i oblicima.

Ono što me žulja i što mi je neudobno to prenosim i na stvari, kao što sam već rekla, one škripe kad hodam i cvile kad sedim.

Da to mogu da čujem čula bih – one sigurno odaju i druge, nepoznate znake neprilagođenosti i kad sam dalje od njih, kad sam na putu ili u snu, kad im se približavam ili ih, kao sada, opisujem.

Opisujem ih čutke, sasvim izdaleka, dugim usporavajućim rečenicama jer su mi noge hladne, ruke takođe, iz usta mi izlazi jedva čujni dah, kičma, vrat, udovi, sve kao da je sjedinjeno, hladno je i previše vidljivo, ćutim kao nikad dosad, presvlaka na sedištu od veštačke je rafije, rešetkaste i rupičaste, uzalud pod leđima i zadnjicom zamišljam da sam roštiljsko meso, da se vreli plamičci trude da me zarumene i pikantno griluju, meni je hladno zbog prave tišine, ne one kuhinjske, ja sam sama u zavejanim kolima koja ne mogu da pokrenem, jedan slomljeni deo kontakt-ključa jedva štrči iz brave, drugi s priveskom, olinjalim zečjim repom zarobila sam u desnoj pesnici, leva šaka, gola i otkrivena, naslonjena je, zalepljena za hladni volan, plava je kao maramica iz zbrkanog pretrpanja, žilice na nadlanci debele su kao užad a ne niti rupičaste, heklane rukavice. Iz oba dlana poslednja, nevidljiva, kap znojna otrla se, izvetrila, nestala kao prah ili maglica, ko zna kad, možda pre nekoliko vekova.

Sva se vidim, odnekud, ali to nije na ovom svetu i u ovom trenutku.

Možda se krv ustručava zato što se ništa ne čuje. Ni šušanj, ni zvuk, ni motor iz automobila, ni creva iz stomaka. Oдавno se nisam pokrenula, zapela za nešto, napravila neki nabor, nešto dotakla, otvorila, zatvorila, uvukla, izvukla, odvila, zavila, opsovala ili uzdahnula. Štrčim, vrlo neubedljivo, sve neprimetnije, u ledenoj kapsuli ali i u sopstvenom telu. Pomaljam se na preistorijski način – grebuckam reči iz glave. Ali samo one iz ovog prejasnog stanja, još se nisam smestila ni Tamo, između Pre i Posle. Trpim, kao toplokrvni detalj, možda mi čula i izviruju, onako, na urođeni način ali ne osećam njihovo podaništvo. Teški kapci i zaglušujući šum iz nozdrva jedini su mi saveznici u ovom procepu za koji odbijam da verujem da je išta slično vremenu. Marš, trajanje, ovo se ne dešava! Mrvče časa, malo ičeg i malo ničeg, ili mnogo ičeg i mnogo ničeg, sve kombinacije su iscprljene, kao i potkožni predeo, ni gladan, ni sit, iskoristila sam onaj sprej za svest i sad je sve belo, nepokretno, dezinfikovano i nekorisno. Prava podloga za opstanak

bez pretvaranja, čistac bez ćudi, tampona, aluzija, kondoma, vitamina, namera, postave, pazuha, voska za depilaciju i displejčica na mobilnom s adresama i imenima. Spolja i iznutra sve je isto, nadimam se i tako se povezujem i izjednačujem.

Jedina sam prisutna.

Preostaje mi da *pričam*.

Pričanje još nisam isprobala, iznad brade-kamenčine sve je stisnuto da ne bi zaostala toplota iz pluća i stomaka otišla uzalud kroz besmisleni napor. Zubi stružu neki prah ali su klusure i slivovi za pljuvačku vrlo daleko od duplje, žlezde, sluzokoža, tikovi i kapilari, grimase i koščice, sve je to u minulom poglavlju, hronologija se preinačila, potkožna priča ne funkcioniše, jedino se još svest belasa na strmini, hoće bilo kakvu sliku ili privid telesne temperature.

I, puklo je nešto, vrlo ohrabrujuće, očaravajuće, skoro podsticajno. To se na donjoj usni rastvorio rov, kanal, s obalama od tečnog crvenila, bokor prokrvljenih čestica strešao se od glasne rečce.

Gospodo, nikog neće biti u motelu kad budete odlazili. Vi samo ugasite svetlo u holu a vrata zatvorite, evo, ovako, izvadite, promolite samo ovako, maaaaalčice ovaj jezičak i spolja malo jače zalupite. Gotovo. Tako sam uradila. Onda krenula ka svojoj četvorci koja je jedina bila na parkingu, i to što je ličila na brežuljak, potpuno pokrivena snegom nije me ni pomelo a ne uplašilo. Imala sam siguran korak, zev spram mećave, svrab kod pupka kao da sam gospodski prezaposlena. A kad se setim, čak mi je, pod jaknom, bilo pretoplo, osetila sam kapi znoja pod pazuhom, šta bih sada dala za te kapi, jedno i drugo pazuhom, toplotu koje mi je telo slalo kao odsjaj u svesti, za tada ili za nešto kasnije, preko dve ugodne i bleštave a potcenjene svečanosti – kreveta i tuširanja. Evo, ovoga časa mi je bolje, malo smanjujem toplotu pokrivača i vodenog mlaza dok govorim glasno o tome, ali, bolje mi je, prija.

On je pronašao onaj kartončić od *Durex*-a u mojoj knjizi i to baš tamo, između 114. i 115. strane gde sam zastala sa čitanjem. Okrenuo se, nadneo, ležeći na leđima, kao na nekom podnožju, nečega, ne znam čega, sledila sam njegov pokret kojim mi polako uzima knjigu iz ruke, vraća onaj kartončić u procep između 114. i 115. strane, kartončić koji sam sačuvala još iz sobe u *Splendidu*, gde smo se tucali prvi put i kad sam na TV ekranu, još uvek zadihana, ulepljena, zakašljana od pripaljene cigarete videla na *Diskaveriju* kako beba-anakonda, mileći pod vodom, hvata žestokim zagrljajem plovku dok pliva, ptiče koje se nakon toliko opreza i skanjeranja usudilo da pređe s jednog na drugi list lokvanja.

Ali, vrata *reno*-a otvorila sam skoro rutinski, s naporom ali odsutno, ne pridajući važnost ni takvoj činjenici da sam vratima odgurala veliku gomilu snega i da ću, čim uđem, upaliti motor, nekud jednostavno krenuti, uvis, makar. Uvis.

Sad mi se uzalud razjašnjavaju stvari i pojave protiv kojih više ništa ne mogu. Sada čak i bez izbeumljenosti razmišljam o razlozima zašto sam htela da ostanem, sama u motelu još jednu noć a njega da ispratim prethodno jutro. Jesam li nešto imala na umu čega sad ne mogu da se setim? Da se odmorim, da pročitam knjigu do kraja, prošetam po pravom snegu koji davno nisam doživela? Nečeg u izobilju, da, baš tako, nečeg u izobilju sam bila željna. Onako, bez veze. Ne moram a hoće mi se. Nešto kao onaj slučaj

sa kradljivcima kamilice u novokneževačkom ataru, pohvatani u samo jutro, između rose i velikih, specijalnih češljeva, kad na pitanje policajca – ko vam je vođa? sva trojica odgovaraju, ja sam vođa, pa zašto kradete kamilicu? za prodaju? ne, za čaj. Dobro, dodi vamo, duni, bazdiš na rakiju, da piješ čaj bazdio bi na čaj. Ne pijem ja kamilicu, piju deca, piju baba i deda, žena slabo, ona pije rakiju kao i ja. Daj lisice, pruži ruke. Kakve lisice? Apsimo te, budalo. I tebe, i tebe. Čekaj, pa ko još ide u zatvor zbog kamilice, aj se dogovorimo, šta da se dogovorimo, pa, da mi počnemo da begamo a vi da pripucate, marš! Kad ih u stanicu nakon ispitivanja prođe jutarnja hladnoća, i rosa, i čupanje, miris zbijenih, od nagle toplote ubalavljenih žuto-belih cvetova, kad ostanu sami u sobi za ispitivanje kao na parceli, jutros, jedan će reći ostaloj dvojici – ovo je najgore sranje što smo u životu uradili, jebem ti i kamilicu i decu, i dedu i babu, jebem ti sve. Ubiću se čim izadem kad već nikog drugog nisam ubio, nisam urniso, ovo da mi se desi i ..... tu prestaje taj miris, pričam kao da plovim onim koritancem, pukotinom na usni, treba da se čujem, inače ni makac.

Tako sam obelila stvari da spolja vidim samo ono stablo. Ili dva. Ili je to neko ko se prislonio glavom na stablo pa plače, povraća i piša istovremeno. Ne voli neodređene zamenice pored drveta, pored stabla. Zimi posebno. Kao šatroskulptura, izdanak koji asocira ali moram da se odupirem, ne smem da dopustim da me uhvati *dablinski San*, onaj neoklasični s nadevom od helenskog mesa i irske trave, ja sam davno diplomirala, prolazile su tolike godine a pravo tucanje doživela sam tek u *Splendidu*, preko od gradske skupštine, s anakondicom i pačetom, lokvanjima i spermom koju sam htela da zašijem u svom pupku, sve do smrti. Tako je bilo dobro i prošle noći, knjiga otvorena i zatvorena na pravoj strani, dva puta sam svršila, deset puta sam htela da skine plastičnu opanicu, da bude vreo, ceo, da se pretope i provriju glatke i lepljive potkožne kolonije, da se raspadne ovakav isti neizvesni razbeljeni vidik pre sklapanja očnih kapaka, pre drhtanja i vejavice, ali on kao da je tada i uvek imao tajni dosluh s malom i velikom predostrožnošću – navući na glavić ili otići pre smetova.

Šta mi je sada najbliže? Vetrobransko staklo, šoferšajbna, šta bih dala da je ona s apsolvantske eskurzije, na iznajmljenom autobusu za Solun na kom je izbleдели, izvetreli, skvrčani zalazak sunca išatiran muvljim govnicama. Pozajmica toplote, kao onaj sprej za svest – ne miriše ali sprečava glasno disanje. Onakvo disanje kakvo sam čula u petrovaradinskom kafiću iz Tanjine utrobe, grla, stomaka i glave, Ruskinje koja je izvodila striptiz uz šipku od poda do stola i koja je znala napamet celog Feta, dobila nagradu za seminarski rad o Ajhenbaumu na harkovskom institutu za književnost, s izvanrednim sisama, kao navodnicima, kako na telu tako i na ambiciji, prođe, prođe, pa dođe Rotterdam, a tamo moj Vladimir, *pi ar* od *Dijadore*, nema više *Dijadore*, Tanja, čoveče, ne zaseravaj me, ne, ne, poslušaj, znaš kako poet Fet... I onda se jako osvetljena zadnjica zacakli kao planetni fakt (eto, opet, male antigeometrije), pod linijama koje skupljaju veliko kruškasto obilje u oblik koji nikad ne dosadi, isprči se okomita usna-usmina, bez dlačica posuta malim senkama i klitoris koji bridi, čas dole, čas gore, kao slovo *j* ili dole, kao uskličnik. Kad prestaneš da briješ tu ljutu interpunkciju, ti, Tanja, samo ne u Ameriku, samo ne preko okeana. Pišta, unuk Pište Kovača javio se, kao američki vojnik iz Vavilona, srećan, prolupao, čuva tigrove od gledosane cigle na lštarinoj kapiji. Reže,

laju, grebu, hoće da ujedu ali svi su naši čikoši, ne možeš Mađara zajebati, imamo mi čobanski pelcer. Bio je i neki Simon, Simon bez detinjstva (to onako, malo plačevno) nije imao ni psa, ni mačku, kućnog mezimca a kad je već dorastao da pravi male kamione od kalemova, lastiša i sapuna opalila ga je, skleptala ogromnim butinama i runom rođena tetka baš dan uoči tečine saobraćajne nesreće dok je vozio *Džona Dira*.

Vraćam se, ni gde ni kad. Neobrisana je prašina s komandne table. „Kišobran“ menjača štrči napred ali se niz njega i dalje podiže i spušta, uvija i prevrće aluminijumski prsten čija mi je funkcija potpuno nepoznata. Leto. Prošlog leta on i ja na splavu, na Ušću. Naravno, s one strane Kalemegdan, s ove strane sjajna izložba iz Holandije. Između smo on i ja i račun za piće. Otkaçim, jebo te, toliko skupo!? Zašto? kako zašto, gledaj, votka trista dindži. Jebi ga, to ti je zato što ćemo sada da zaplovimo. Kenjaš. Ne, sad, svakog časa, Dunavom, pa Donji Milanovac, Golubac, Turn Severin, Oršava, Kladovo pa Ada-Kale, pa Baba-Kaj, pa dahije, pa Trajan, pa lepenski... stavljam mu šaku na usta, on napravi kez na licu, nešto između ribe i čoveka, čekaj, čekaj, samo radi smisla i onog spreja, zovem se Šeherezada Milidragović, preterano prezime ali ono što je bitno to je da *pričam, pričam* da bi sprečila glasno disanje i, šta? zavejana sam na Pešteru, trebaće ovo nekome, recimo Dekiju, piscu prvih rečenica i piscu završnih pasusa. Kaže da uvek ima posla i klijenata. Samo za *Nevidljivog čoveka iz dubine SPENSA* dobio je kintu za solidnu, polovnu *Fabiju*. Zajebi ti te konačne a još više beskonačne heroje, to ti je trip. Probaj malo da ukapiraš samoinkarnaciju. Reko sam onoj ribi početnici da nema vrača koji kida granu s rascvetale višnje i škropi laticama venerine bregove, mislim unaokolo. To je sranje, to je sve u sledećem pasusu pčelinjak, med i plačipizd. Jebi ga, Deki, ali da se iznajmiš za onog što je objavio ono *O kongresu jablanova*, kapiraš, ono – bolnički, zatvorski, kasarnski, tu si ispo kurva. Ne, ne, izvadio me je *Lepoglavac*, s krošnjom kao sa Krita i pesmom lišća kao sa samita.

Ne, ne. Ipak da izađem i dovičem nekog. Telo, šta kažeš? Gle, telo kao da ima predubedenje u gubitak orijentacije, nije ravnica, nema senke veće od tebe, ničeg što je Spolja a da je Tvoje, mada je tvoje trajno i netrajno u isti mah, eto filozofije začete benzinskim isparenjem ili je i to najminimalnije pouzdanje, mislim senka, zasnovano(!?) samo na tome da znaš odakle, iz kog pravca dolazi bilo kakva Svetlost. Čekaj, jezik bi da se obeskonači, kao dablinska nesanica koju ću objasniti jednom ali mišići jezika rade, pričam, grejem se i sećam se oca. Oca ima svako i da ne razočaram ovog slušaoca u sebi i ovog slušaoca van sebe, meni je opet hladno jer ga se sećam iz bolnice, s kateterom u udu, s plastičnom kesom dopola punom mokraće koja mu se vuče po podu, o, kako sada koristim ove izraze kao da sam sledila Vilu-prostate niz upljuvani laminat boje zbijene pacovske mase i iz tog glodarskog kongresnog mitinga istrčavam kao da letim, piša mi se a ne bih to u kolima, ne bih to u bilo kakvoj zavetrini, izlazim i evo, već se uspinjem padinom čiju strminu ne mogu, ne da odredim, već ni da naslutim, jer se probijam kroz smet dubok meni po pojasa, idem do onog stabla i onog nepokretnog lika koji plače, povraća i piša pa da se olakšam i ja. Razmahala sam se, razmičem, kopam, bacam sneg oko sebe, utvrđujem *mali veliki prostor* za čučanj, otkopčavam pantalone a ona, od mene neodvojiva, smršana bulja sad je okrenuta nekoj strani sveta, eto vetra u granama, u stidnim dlačicama, eto i prvog žutog mlaza koji se pomalja između vrhova mojih *mar-*

tinki, lakše mi je, lakše, vičem očajavajući što iz mene izlazi još ovaj jedini izvor toplote, brišem se šakama, da ih ugrijem i u času kad sam htela da tim otkrivenim lopaticama umijem i lice priđe mi onaj plačuće-povraćajuće-pišajući lik s druge strane stabla i kaže – jebo te, prvi put da mi dođe da se ispovraćam po sebi, ladno je ko u, ne znam, vrati se, ribo, u motel, na kuvano vino.

Goni se, šetaj, nema tebe jer pričam samo ja, vrati se tamo i podboči, kao, bunim se. Smeta mi, odjednom, svaka razložnost, svaki smisao, borim se, ne spava mi se, i ako to šapnem još koji put eto mene, mile i drage u Dublinu, u onoj kuhinji gde je sve započelo, među onim stvarima koje me nanjuše, među tipovima željnim priča i priča.

Vadim puke reči iz zaključaka, grejem se glasom tako upakovanim u njih, možda to i liči na tekst-furunče, ali, ko me ne zna, pomislio bi da nešto zastupam, ma jok, ja sam promrzlina koja malo cvokoće, malo brunda, trljam indijanskim trikom lakozapaljive sličice ne bi li se malo, kao, opekla, a majstorima bih poručila da i nema pismenosti bez smrzanja. Recimo u kanjiškoj banji, tamo, na pitomom severu gde se neguju dvojezičnost i rečni čamci, gola i opuštena, preko lakirane daske i na tamnozelenom tapacirungu, ja, kao na koži, osećam tretman fizioterapeuta koji ogovara Sosira, u stvari, isukanim, dugim prstima iz samog govora svojski se trudi da mi mešajući *otisak* i *utisak* ostavi modrice-nalepnice na mišićima i prvom celulitu.

Da ne bih dva puta ponavljala neke već iskorišćene čestice izmeštam sebe s fotografije ispred bistroa *Dekadencia*, recimo, tačno negde u Solunu, čak nije ni zaliv, ali ko bi mogao poverovati da je ispod mog lica, u prvom planu, u drugom planu žestoka zubobolja, razlivanje vrelog olova koje kaplje odozgo pa na srčani zalizak a sve kroz lobanju preko koje mi je faca, najizrazitije bela i nasmejana od straha.

Dobro sam ja to podnosila dok me nisu otkrili, dok me majka nije zatekla na tronošcu od trešnjine krošnje kako predugo držim ruku u šortsu, kako se trljam a iz jednog mi, ili oba oka, proviri plavkasto pa cakleće stakalce, tebi ćeri nešto nije dobro, ne kevo, najbolje mi je, otkud tebe? Slušaj, znaš ona Grofinka, ona što se obesila prošle nedelje, čula sam da su nju samo pozajmili da rodi i vratili u selo. Hteli su da imaju dete s plavim očima. Naravno, matora nema smisla za detalje koje može da vidi, ona ima svrab od onoga što je čula, priča i češe se, tek da proveri – vredi li to zapamtiti ili ne. Jebi ga, kevo, samo što nisam svršila, sidi s trešnje.

Opet sedim u kolima i seckam zubima vazduh, cvokoćem, „perforiram prisustvo“, kroz rupice i zvončice, verovatno, moguće je da vidim prislonjenu na zadnje staklo, prvo rupu koja se koncentrično otapa, nos crven kao majmunsko dupence, oči, obrve u beloj čipki (čuj, sad, čipka!) brkove (ajd, sad i to u čipki) pomeraju mi se noge, izvode me, izlazim, a čipkani, rumeni presretač izvadi iz usta ledenu bombonu zavijenu u plahi dim, šuškvavi oblačić i ispusti iz usta – *gospoja, prodajem sira*.

A, ne, nismo se sreli, samo se ti, namesti na lijane i vrati odakle si došao, nemoj da me prekidaš, može svašta da se desi, možemo i da se prepoznamo, ja ću sad da se vratim na led i rafiju, gradele i plamičke, samo da ubacim refren – ja sam Šeherezada Milidragović zavejana na Pešteru, gde je ona kuhinja, moja sitna, svakodnevna kob, ni ovo nije tišina, svaka reč potroši krvno zrnce, priča – stolica pucketeta sa svih strana, mrm-ljaju presuve površine, drhte olabavljeni sastavi.